

GEWIJZIGD Raadsvoorstel

Aan de raad van de gemeente Sliedrecht

Zaaknummer: 2021-0022729	Sliedrecht, 24 maart 2021
Portefeuillehouder: Ton Spek	Fatale termijn: Het college van Dordrecht heeft verzocht uiterlijk 1 april 2021 de Uitgangspuntennotitie te behandelen in de raad.
Afdoening motie en/of toezegging: Is hiermee een motie afgedaan? Nee Is hiermee een toezegging afgedaan? Nee	

Onderwerp

Uitgangspuntennotitie service-gemeente Dordrecht voor bedrijfsvoering.

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de 'Uitgangspuntennotitie toekomstige samenwerking Drechtstedengemeenten' van de gemeente Dordrecht (bijlage 1).
2. In te stemmen met de Sliedrechtse kaders voor de voorgenomen transitie van de bedrijfsvoeringstaken van de GR Drechtsteden naar service-gemeente Dordrecht (bijlage 2).
3. **In te stemmen met** de 'voorwaardelijke instemmingsbrief' aan het college van gemeente Dordrecht waarin een reactie wordt gegeven op de Uitgangspuntennotitie en waarin de Sliedrechtse kaders voor de transitie naar een service-gemeente voor de bedrijfsvoering zijn opgenomen (bijlage 3).

Samenvatting

Het college van Dordrecht heeft een Uitgangspuntennotitie vastgesteld voor de voorgenomen transitie van de bedrijfsvoeringstaken uit de GR Drechtsteden naar service-gemeente Dordrecht. Deze notitie is aangeboden aan de andere gemeenten ter bespreking in de colleges en raden. Dit is de eerste vervolgstap in de verdere uitwerking van het principe-besluit dat door alle raden is genomen voor de verdere vormgeving van de Drechtstedelijke samenwerking. Met voorliggend raadsvoorstel gaan we in op de Uitgangspuntennotitie en stellen we de Sliedrechtse kaders voor de verdere transitie vast.

Inleiding

Op 10 februari 2021 heeft de raad ingestemd met het principe-besluit voor de toekomstige vormgeving van de samenwerking in de Drechtsteden via een GR sociaal en een service-construct voor de bedrijfsvoering. De volgende stap in de voorgenomen transitie is het vaststellen van kaders en uitgangspunten t.b.v. het nader uitwerken van een concept GR tekst en het maken van afspraken over de bedrijfsvoering. In het raadsbesluit is opgenomen dat dit gaat via een 'Uitgangspuntennotitie service-gemeente' (stap 1a) en een 'Hoofdpijnennotitie GR Sociaal' (stap 1b). Zoals in de toegezonden routekaart is te zien lopen de twee sporen (bedrijfsvoering en sociaal) deels parallel aan elkaar, maar zit er verschil in planning. Hieronder daarom eerst een korte toelichting op beide sporen, zodat helder is hoe het proces eruit ziet.

Uitgangspuntennotitie service-gemeente.

Het college van gemeente Dordrecht heeft een Uitgangspuntennotitie vastgesteld voor de 'toekomstige samenwerking Drechtstedengemeenten'. Hoewel hier ook enkele algemene uitgangspunten in worden benoemd betreffende het tijdpad en de structuur van de beoogde GR Sociaal, richt de notitie zich primair op de transitie van de bedrijfsvoeringstaken naar Dordrecht als service-gemeente. Inhoudelijke punten m.b.t. de GR Sociaal komen pas aan de orde in de Hoofdpijnennotitie (hierover zo meteen meer). Het college van Dordrecht heeft haar Uitgangspuntennotitie aangeboden aan de andere colleges en, conform de routekaart, verzocht het document uiterlijk 1 april 2021 te behandelen in de raad. Wij geven hier gehoor aan door voorliggend voorstel in maart beeldvormend (16 maart), oordeelsvormend (23 maart) en besluitvormend (30 maart) te bespreken.

Hoofdpijnennotitie GR Sociaal

De hoofdpijnennotitie GR Sociaal volgt een ander traject. Dit staat ook in de routekaart aangegeven. Deze notitie is naar verwachting begin maart in concept gereed. Daarna volgt bespreking door de colleges en doorgeleiding naar de raden. Die dienen vervolgens in april de notitie te behandelen. In Sliedrecht betekent dat 13 april oordeelsvormend en 20 april besluitvormend. Wel gaan wij op 16 maart, tegelijk met de Uitgangspuntennotitie, alvast beeldvormend met de raad over dit onderwerp in gesprek. Voordeel van verdere bespreking door de raad in april is dat wij de uitkomsten van dit gesprek kunnen verwerken in onze reactie op de hoofdpijnennotitie.

Beoordeling Uitgangspuntennotitie en lokale kaders

Dit raadsvoorstel richt zich op de Uitgangspuntennotitie van Dordrecht voor de service-gemeente en de kaders die wij vanuit Sliedrecht voor deze transitie willen hanteren. Om deze notitie op juiste wijze te beoordelen hebben wij die afgezet tegen onze lokale ambities voor de bedrijfsvoering (op basis van de Kadernota en Begroting 2021) én de richtinggevende uitgangspunten uit het principe-besluit inclusief daarbij horende motie die door de raad is vastgesteld. Die beoordeling vormt de basis voor het raadsvoorstel en de voorgestelde reactie richting gemeente Dordrecht.

Beoogd effect

Vaststellen kaders van gemeente Sliedrecht voor de verdere uitwerking van de transitie van de bedrijfsvoeringstaken van de GR Drechtsteden naar service-gemeente Dordrecht.

Argumenten

1.1 De Uitgangspuntennotitie bevat de uitgangspunten voor de transitie van het college van Dordrecht. Deze punten komen niet per definitie overeen met de kaders die Sliedrecht hanteert.

Conform afspraak was de gemeente Dordrecht aan zet om een Uitgangspuntennotitie uit te werken. Deze is door het college van Dordrecht vastgesteld en vervolgens doorgezet naar de andere colleges

ter bespreking. Wij interpreteren de notitie dan ook als de 'kaders van gemeente Dordrecht' voor de transitie naar de service-gemeente. Bij deze nemen wij hier kennis van.

2.1 Het is van belang onze eigen lokale kaders te stellen bij de transitie van de bedrijfsvoering naar de service-gemeente. De raad heeft met haar motie 'Financieel fit en zorgvuldige besluitvorming' hier een goede richting aan gegeven. Op grond van de motie, het principe-besluit, de lokale ambities uit de Kadernota 2021 en de Uitgangspuntennotitie van Dordrecht zijn die kaders nu verder vorm gegeven.

Bij de beoordeling van de Uitgangspuntennotitie op onze lokale belangen en het principe-besluit inclusief motie constateren wij het volgende:

- Op hoofdlijnen is de notitie een juiste uitwerking van het principe-besluit. Wij onderschrijven de uitwerking wat betreft de beoogde structuur, het tijdpad en de taak- en rolverdeling. Ook begrijpen wij een overname die zoveel mogelijk 'as is' geschiedt en waarbij zorgvuldig met de huidige GRD dochters en haar werknemers wordt omgegaan. Verder is een afnameplicht van het huidige pakket voor bepaalde tijd in overeenstemming met het principe-besluit. Na deze periode vervalt de 'verplichte winkelnering' en ontstaat een situatie met meer ruimte voor flexibiliteit, maatwerk en keuzevrijheid in afname van diensten.
- We hechten daarbij grote waarde aan het in uitgangspunt 10 'nog te ontwikkelen perspectief op innovatie en maatwerk'. Hiermee wordt ruimte gegeven om al gedurende de looptijd van de eerste DVO tot meer flexibiliteit en keuzevrijheid te komen. Dit is voor ons een belangrijk aanknopingspunt bij de eigen lokale ontwikkelopgave op de bedrijfsvoering waarmee we, zoals in de Kadernota 2021 is vastgesteld, de komende periode mee aan de slag gaan.
- Naast uitgangspunten die we onderschrijven signaleren we ook een aantal knelpunten. Het betreft formuleringen in de notitie die wringen met de kaders zoals wij die voor ogen hebben of zaken die nog onvoldoende zijn uitgewerkt. Het gaat om drie thema's die we hieronder toelichten.

A. Toonzetting en uittreding.

Op onderdelen vinden wij de toonzetting van de notitie niet passend bij een samenwerking gebaseerd op onderling vertrouwen en een constructieve houding. Dit komt met name tot uiting in de passages bij Uitgangspunt 13 over het tijdpad en de gevolgen van niet (tijdig) positief kunnen besluiten over de transitie. Ons doel is in goede samenwerking tot overeenstemming te komen, waarbij met begrip voor elkaar rekening wordt gehouden met de belangen van de diverse partijen. Nu lijkt het alsof een gemeente die niet instemt met het aanbod van Dordrecht per definitie uit de GR moet treden. Dit is ons inziens te kort door de bocht en wij vragen ons af dit juridisch wel strookt met de huidige GR tekst. Bovendien doet het geen recht aan een zorgvuldig en gezamenlijk proces in de regio en met de raden.

B. Financiën en risico's

Dordrecht beschouwt de transitie als een 'overgang van onderneming (uitgangspunt 5)'. Het valt op dat daarbij horende vraagstukken rondom transitiekosten, financiële verplichtingen en risico's in de notitie slechts beperkt zijn uitgewerkt en onduidelijk is hoe hier in het vervolgtraject mee omgegaan wordt. De transitiekosten zijn bijvoorbeeld nog niet in beeld. Hierdoor is niet duidelijk in hoeverre sprake kan zijn van een budget neutrale transitie. Daarbij lijkt te worden gezocht naar een bepaalde verdeling van de doorlopende financiële verplichtingen en risico's tussen de oud-eigenaren. Ook dit is nog abstract geformuleerd. Voor Sliedrecht staat centraal dat in de toekomstige situatie een gebalanceerde en verantwoorde verdeling van de financiën en risico's ontstaat. Afspraken die bovendien recht doen aan het feit dat Dordrecht straks eigenaar en dienstverlener is en de andere gemeenten als klanten niet meer kunnen sturen op het beheersen van financiën en risico's.

C. Overname 'as is' met perspectief op maatwerk.

Hoewel wij ons kunnen vinden in een overname 'as is' met afspraken voor bepaalde tijd signaleren wij enkele kanttekeningen bij dit uitgangspunt. Allereerst gaan wij er vanuit dat alleen het basispakket dat wij afnemen bij de GRD hier onderdeel van uitmaakt. Aanvullende, flexibele DVO's waar wij nu gebruik van maken vallen hier buiten. Daarbij is voor ons de noodzaak van een afnameplicht voor 4 jaar nog beperkt onderbouwd en zien wij deze als richtinggevend voor verdere uitwerking. Wat ons betreft kan deze ook korter zijn of voor verschillende takenpakketten variëren. Tot slot zijn wij content met uitgangspunt 10 waarin wordt gesteld dat er een 'perspectief op maatwerk en innovatie ontwikkeld' wordt. Zoals hiervoor al benoemd is dit een belangrijk onderdeel met een sterke koppeling aan onze lokale ontwikkelopgave. Wij zien dan ook graag dat dit perspectief voortvarend wordt opgepakt en gereed is voordat eind dit jaar besluitvorming over de definitieve DVO's plaatsvindt. Op die manier kan het perspectief hierin verwerkt worden.

Op grond van bovenstaande analyse van de Uitgangspuntennotitie hebben wij de eigen Sliedrechtse kaders geformuleerd. Deze is als bijlage 2 opgenomen. Het betreft hier de zaken die we onderschrijven aangevuld met aangepaste of aanvullende kaders op grond van de hierboven geschetste drie thema's.

2.2. Onze kanttekeningen op de Uitgangspuntennotitie van Dordrecht worden gedeeld door andere gemeenten.

De afgelopen periode hebben wij ambtelijk en bestuurlijk afstemming gezocht met de ons omringende gemeenten over de Uitgangspuntennotitie. Hieruit blijkt dat de hiervoor genoemde knelpunten breed gedragen worden. Er is daarom afgesproken gezamenlijk op te trekken en de reacties op de Uitgangspuntennotitie met elkaar af te stemmen. Uiteraard met ruimte voor lokale nuances op inhoud en vorm. Met deze werkwijze geven we gezamenlijk een helder en eenduidig signaal af richting Dordrecht en zetten we onze kaders kracht bij.

3.1 Via een voorwaardelijke instemmingsbrief brengen we het college van Dordrecht op de hoogte van onze lokale kaders (bijlage 3).

Via deze brief kan het college van Dordrecht kennis nemen van onze standpunten. Met een voorwaardelijke instemmingsbrief bedoelen wij dat Sliedrecht nog altijd positief staat tegenover de voorgenomen transitie en dat wat ons betreft het proces doorgezet kan worden. Daarbij maken we wel glashelder welke kaders we vanuit Sliedrecht daarvoor hanteren en waar we de uitkomsten van dit vervolgproces aan gaan toetsen. Kortom, deze lokale kaders zijn voorwaardelijk om straks tot overeenstemming te komen over de transitie naar een service-gemeente.

Kanttekeningen / Risico's

1.1 Door kennis te nemen van de Uitgangspuntennotitie en eigen kaders vast te stellen is in deze fase van de transitie geen eenduidige overeenstemming over de uitgangspunten tussen de zeven gemeenten.

De kans is reëel dat na besluitvorming door alle lokale raden over de Uitgangspuntennotitie er diverse aanvullende kaders aan Dordrecht worden meegegeven voor de verdere uitwerking. Niet alleen vanuit Sliedrecht, maar ook door andere gemeenten. Afhankelijk van aard en inhoud van die aanvullende kaders wordt het complexer om tot eenduidige overeenstemming te komen. Met name ook met het oog op het strakke tijdpad waarbij, conform de routekaart, reeds in mei de concept afspraken over van overheveling taken en de concept DVO's gereed moeten zijn. Ons inziens weegt dit risico echter niet op tegen het belang om onze eigen kaders te kunnen stellen voor de voorgenomen transitie en het belang van het doorlopen van een zorgvuldig proces.

2.1 De financiële gevolgen voor de voorgenomen transitie naar een service-gemeente zijn nog niet in beeld.

Zoals bij de argumenten al is aangegeven zijn de financiële gevolgen en risico's van de transitie nog niet in beeld. Hier wordt de komende periode nader onderzoek naar gedaan. Daarbij spelen diverse aspecten een rol:

- De kosten een rol voor de toekomstige afname van de bedrijfsvoeringstaken. Het uitgangspunt is dat Sliedrecht het huidige pakket, voor dezelfde kwaliteit en voor dezelfde prijs blijft afnemen (voor een bepaalde tijd).
- De transitiekosten zijn nog niet in beeld en er dienen nog afspraken gemaakt te worden over de verdeling ervan. Dit wordt de komende periode nog opgepakt.
- De doorlopende financiële verplichtingen en risico's zijn nog niet inzichtelijk. Verder dienen nog afspraken gemaakt te worden over hoe hier mee wordt omgegaan. Ook deze zaken worden de komende periode nader geïnventariseerd (o.a. risico-analyse).

Gezien bovenstaande is het in deze fase niet in te schatten wat de financiële gevolgen van de transitie zijn. Daarmee is ook niet vast te stellen op dit moment of voldaan wordt aan het kader van een (zoveel mogelijk) budget-neutrale transitie.

Kaderstellende en controlerende aspecten t.b.v. de gemeenteraad, uitgesplitst in:

- **Financiële kaders**

De financiële gevolgen van de transitie van de bedrijfsvoeringstaken naar service-gemeente Dordrecht zijn nog niet inzichtelijk. Het uitgangspunt is dat de transitie budget-neutraal plaatsvindt, maar het is nu niet vast te stellen of dat haalbaar is. Zie kanttekening 2.1 voor een nadere toelichting. Belangrijk is dat de financiële gegevens zo snel mogelijk inzichtelijk worden gemaakt en dat deze transparant gedeeld worden met alle partijen. Wij zullen het belang hiervan de komende periode actief blijven benadrukken bij gemeente Dordrecht.

- **Wettelijke en Beleidskaders, eventueel inhoudelijke/ruimtelijke kaders**

- **Duurzaamheid**

Het betreft hier de overheveling van de bedrijfsvoeringstaken van de GRD naar Dordrecht als service-gemeente. Duurzaamheid is daarbij niet van toepassing.

- **Inclusiviteit**

Het betreft hier de overheveling van de bedrijfsvoeringstaken van de GRD naar Dordrecht als service-gemeente. Inclusiviteit is daarbij niet van toepassing.

- **Tijdspad, monitoring en evaluatie m.b.t. voorgesteld raadsbesluit**

Voorliggend raadsvoorstel maakt onderdeel uit van het transitieproces voor de GR Drechtsteden dat in 2021 wordt doorlopen. Bij de diverse vervolgstappen is de raad weer in positie besluiten te nemen. Daarnaast zullen wij de raad op de hoogte brengen van de reactie van Dordrecht op de voorwaardelijke instemmingsbrief.

Communicatie / Participatie

Communicatie over de voorgenomen transitie vindt in afstemming tussen de zeven gemeenten plaats. Gemeente Dordrecht neemt daarin het voortouw.

Vervolg

Bij een conform besluit door de raad wordt de voorwaardelijke instemmingsbrief met onze reactie en aanvullende kaders op de Uitgangspuntennotitie naar het college van gemeente Dordrecht verzonden. Op grond van de reacties van alle gemeenten op de uitgangspunten wordt verder gewerkt aan de transitie. Dit proces loopt zoals in de routekaart is weergegeven. De belangrijkste stappen daarin zijn:

- Bespreking hoofdlijnennotitie GR Sociaal in raden (uiterlijk april 2021).
- Vaststellen concept nieuwe GR tekst en concept uitwerking afspraken overheveling dienstverlening naar service gemeente (uiterlijk juli 2021).
- Vaststellen definitieve nieuwe GR tekst en definitieve afspraken overheveling dienstverlening naar service gemeente (Q4 2021).

Eerdere besluitvorming c.q. bronvermelding

Principe-besluit toekomstige samenwerking Drechtsteden d.d.10 februari 2021.

Bijlagen

1. Bijlage 1_Uitgangspuntennotitie GRD samenwerking DEF Dordrecht.docx
2. Bijlage 2_Kaders Sliedrecht voor transitie naar service-gemeente 20210217 concept.docx
3. Bijlage 3_Voorwaardelijke instemmingsbrief Uitgangspunten servicegemeente 20210225 concept.docx

